

❖ HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ TÌM HIỂU BÀI

BÀI 30: KINH TẾ CHÂU PHI (học trực tuyến)

1. Nông nghiệp

a) Ngành trồng trọt

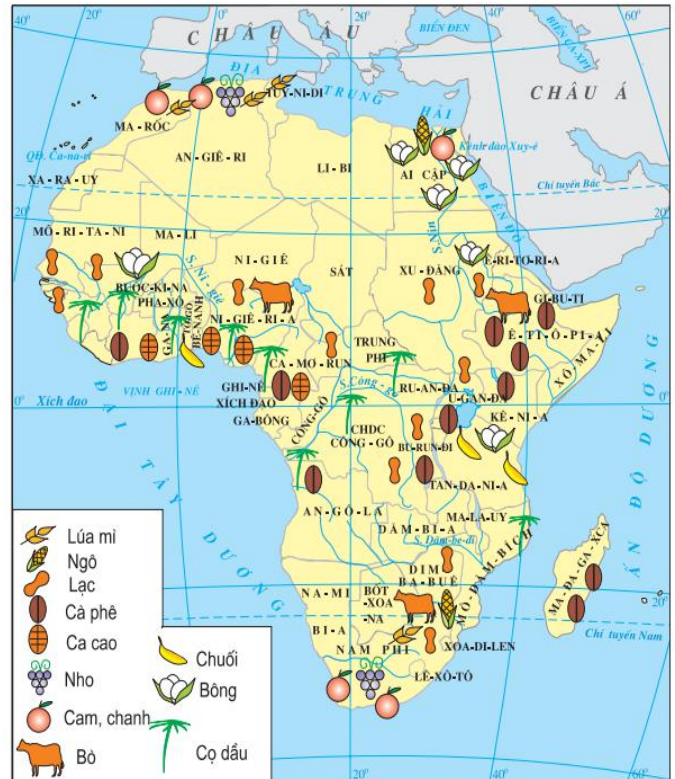
❖ Quan sát lược đồ H30.1 SGK trả lời câu hỏi:

? Châu Phi trồng những loại cây nào?

→ Cây công nghiệp: Cà phê, ca cao, bông, cọ dầu, lạc

Cây lương thực: lúa mì, ngô

Cây ăn quả: Nho, cam, chanh, chuối

Hình 30.1 - Lược đồ nông nghiệp châu Phi

Trình bày sự phân bố các loại cây trồng bằng cách hoàn thành bảng dưới đây

Các loại cây trồng		Phân bố
Cây công nghiệp	Ca cao, Cọ dầu	
	Bông	
	Cà phê	
Cây lương thực	Lúa mì, ngô	
Cây ăn quả	Nho, cam, chanh	
	Chuối	

→ Ca cao, Cọ dầu: Duyên hải phía bắc vịnh Ghinê, Trung Phi

Bông: Chủ yếu ven sông Nin

Cà phê: Phía Đông châu lục, Duyên hải vịnh Ghinê, đảo Madagaxca

Lúa mì, ngô: Các nước ven Địa Trung Hải và Cộng hòa Nam phi.

Nho, cam, chanh: Cực Bắc và cực Nam châu lục, môi trường Địa Trung Hải.

Chuối: Trung Phi, vịnh Ghi-nê

❖ Dựa vào thông tin SGK/94 Cho biết Cây công nghiệp và cây lương thực được trồng dưới hình thức canh tác nào?

→ Cây công nghiệp được trồng theo hướng chuyên môn hóa để xuất khẩu.

→ Cây lương thực chiếm tỉ trọng nhỏ, kĩ thuật lạc hậu, không đủ đáp ứng nhu cầu.

b) Chăn nuôi

Quan sát những hình ảnh và nhận xét về ngành chăn nuôi ở châu Phi?

→ Chăn nuôi kém phát triển. Hình thức chăn thả phổ biến. Phụ thuộc vào tự nhiên.

2. Công nghiệp

❖ Quan sát lược đồ H30.2 ? Nhận xét về tài nguyên khoáng sản ở Châu Phi?

→ Khoáng sản phong phú, đa dạng.
? Liệt kê các ngành công nghiệp ở châu Phi?
→ Luyện kim màu, khai thác khoáng sản, Dệt, hóa chất, sản xuất ô tô?

❖ Dựa vào thông tin SGK/94 ? Nhận xét sản lượng công nghiệp của châu Phi so với toàn thế giới?

→ Sản lượng công nghiệp châu Phi chỉ chiếm 2% sản lượng thế giới.

Quan sát bảng dưới đây:

? Nhận xét về sự phân bố các ngành công nghiệp ở châu Phi?

Ngành công nghiệp	Phân bố (Quốc gia)
Luyện kim màu	Nam Phi, Nam-mi-bia, Dam- bia, Bôt-xoa-na,...
Hóa chất	Lê-xô-thô,..
Khai thác khoáng sản	Nam Phi, An- giê- ri, Công- gô...
Dệt	Nam Phi

→ Các ngành Công nghiệp chỉ phát triển ở một vài nước.

? Dựa vào thông tin SGK cho biết những nước có nền công nghiệp phát triển ở Châu Phi?

→ Nam Phi và An-giê-ri

Nhận xét về quá trình khai thác khoáng sản ở các hình ảnh dưới đây?

→ Quá trình khai thác khai thác thủ công, lạc hậu

Những trở ngại trong việc phát triển công nghiệp ở Châu Phi?

→ Thiếu lao động kỹ thuật, thiếu vốn, cơ sở hạ tầng lạc hậu...

❖ HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ TÌM HIỂU BÀI

BÀI 31: KINH TẾ CHÂU PHI (tiếp theo) - Tự học theo hướng dẫn

3. Dịch vụ

a) Giao thông vận tải

❖ Quan sát H31.1, hãy

? Xác định và kể tên các cảng ở châu Phi

? Nêu nhận xét để thấy các tuyến đường sắt quan trọng ở châu Phi chủ yếu phục vụ cho xuất khẩu ?

→ Cảng: An-giê, Ca-xa-blan-ca, Đac-ca, A-bit-gan, La-gôt, Kêp-tao, Đuốc-ban, Mom-ba-xa.

→ Các tuyến đường sắt của châu Phi đều từ các vùng trồng cây công nghiệp xuất khẩu hay vùng khai thác khoáng sản trong nội địa nối với các thành phố cảng, chủ yếu là chuyên chở các mặt hàng xuất khẩu

Kênh đào Xuy-ê đem lại nguồn thu ngoại tệ lớn cho nước Ai Cập.

b. Hoạt động ngoại thương

❖ Dựa vào nội dung SGK

? Châu Phi xuất khẩu những mặt hàng gì? Nhập khẩu những mặt hàng gì?

→ Xuất khẩu nông sản nhiệt đới và khoáng sản thô.

→ Nhập khẩu máy móc thiết bị, hàng tiêu dùng, lương thực.

❖ Bằng kiến thức đã học, kết hợp với nội dung SGK, hãy cho biết:

? Tại sao phần lớn các nước Châu Phi phải xuất khẩu khoáng sản nguyên liệu thô và nhập máy móc thiết bị?

→ Do công nghiệp kém phát triển, thiết bị máy móc lạc hậu

? Tại sao là châu lục xuất khẩu nông sản nhiệt đới mà vẫn phải nhập lương thực?

→ Do cây lương thực lại không phát triển mạnh do khí hậu và diện tích đồng bằng ít trong khi dân số đông, sản lượng lương thực không đáp ứng được nhu cầu.

? Thu nhập ngoại tệ của phần lớn các nước Châu Phi dựa vào nguồn kinh tế nào?

→ Nhờ xuất khẩu nông sản và khoáng sản

c. Du lịch

Đem lại ngoại tệ lớn cho nhiều nước ở Châu Phi.

? Em hãy kể tên một số địa điểm du lịch nổi tiếng ở Châu Phi

4. Đô thị hóa

? Nhận xét tốc độ đô thị hóa với thực trạng nền kinh tế công nghiệp Châu Phi?

→ Mức độ đô thị hóa không tương xứng với trình độ phát triển kinh tế.

Quan sát bảng số liệu SGK kết hợp với lược đồ, hãy cho biết về mức độ khác nhau về quá trình đô thị hóa giữa các quốc gia ven vịnh Ghi-nê, duyên hải Bắc Phi và duyên hải Đông Phi ?

Khu vực	Quốc gia	Dân số (triệu người)	Tỉ lệ dân thành thị (%)
Duyên hải Bắc Phi	An-giê-ri	31,0	49
	Ai-cập	69,8	43
Ven vịnh Ghi-nê	Ni-giê-ri-a	126,6	36
Duyên hải Đông Phi	Xô-ma-li	7,5	18
	Kê-ni-a	29,8	20

Khu vực Duyên hải Bắc Phi có mức độ đô thị hóa cao nhất
 Khu vực Ven vịnh Ghi-nê có mức độ đô thị hóa khá cao
 Khu vực Duyên hải Đông Phi có mức độ đô thị hóa thấp nhất

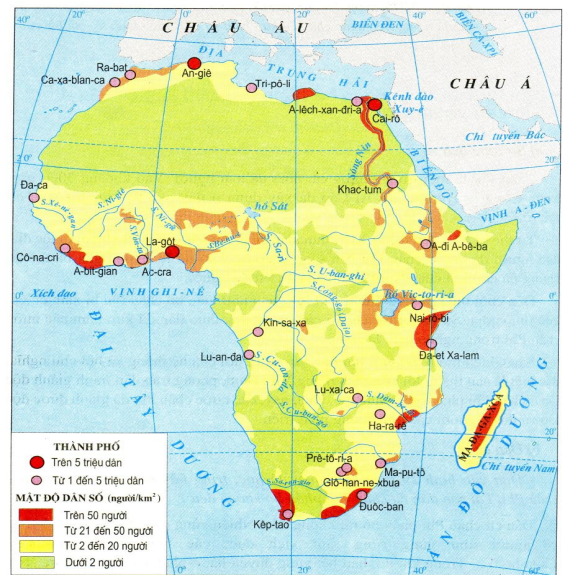
Quan sát 29.1

? Châu Phi có bao nhiêu đô thị trên 1 triệu dân? Nêu tên các đô thị trên 5 triệu dân?

? Dựa vào nội dung SGK, hãy nêu nguyên nhân làm cho tốc độ đô thị hóa ở châu Phi cao

→ Có 21 đô thị trên 1 triệu dân; 3 đô thị trên 5 triệu dân ở châu Phi là Cai-rô (Ai Cập), An-giê (An-giê-ri) và La -Gôt (Ni-giê-ri-a).

→ Nguyên nhân tốc độ đô thị hóa cao: Gia tăng dân số tự nhiên cao; Di dân vào thành phố

Hình 29.1 - Lược đồ phân bố dân cư và đô thị châu Phi

Nêu những vấn đề kinh tế- xã hội nảy sinh do sự bùng nổ dân số đô thị ở châu Phi?

→ Gây khó khăn cho kinh tế - xã hội : thiếu nhà ở, thất nghiệp, tệ nạn xã hội ...

❖ NỘI DUNG BÀI HỌC (em hãy ghi chép thật cẩn thận vào vở)

BÀI 30: KINH TẾ CHÂU PHI (học trực tuyến)

1. Nông nghiệp

a) Trồng trọt

Cây công nghiệp được trồng theo hướng chuyên môn hóa để xuất khẩu.

Cây lương thực chiếm tỉ trọng nhỏ, kĩ thuật lạc hậu, không đủ đáp ứng nhu cầu.

b) Chăn nuôi

- Kém phát triển. Hình thức chăn thả phổ biến. Phụ thuộc vào tự nhiên.

2. Công nghiệp

- Khoáng sản phong phú nhưng nền công nghiệp chậm phát triển

- Các ngành chủ đạo: chủ yếu là khai thác khoáng sản; ngoài ra có công nghiệp thực phẩm, lắp ráp cơ khí.

- Công nghiệp phát triển không đều giữa các nước.

- Khó khăn: Thiếu lao động kĩ thuật, thiếu vốn, cơ sở hạ tầng lạc hậu...

❖ BÀI TẬP LUYỆN TẬP, Củng cố

Chọn đáp án đúng nhất

Câu 1: Chăn nuôi ở châu Phi theo hình thức?

- A. Trang trại
- B. Công nghệ cao
- C. Chăn thả
- D. Công nghiệp

Câu 2: Trong nông nghiệp của châu Phi :

- a. Chăn nuôi phát triển hơn trồng trọt
- b. Trồng trọt phát triển hơn chăn nuôi
- c. Phát triển cân đối giữa các ngành
- d. Tất cả đều sai

Câu 3: Công nghiệp châu Phi chiếm mấy phần trăm của thế giới ?

- a. 2% toàn thế giới
- b. 5% toàn thế giới
- c. 7% toàn thế giới
- d. 10% toàn thế giới

Câu 4: Các nước có ngành công nghiệp tương đối phát triển là:

- a. An-giê-ri, Ai Cập
- b. Ai Cập, Ni-giê.
- c. Cộng hòa Nam Phi, Ai Cập.
- d. Cộng hòa Nam Phi, An-giê-ri.

❖ BÀI TẬP VẬN DỤNG

Khai thác khoáng sản tự phát và bằng công nghệ lạc hậu có ảnh hưởng nghiêm trọng đến môi trường ở Châu Phi.

Em hãy đề xuất một số biện pháp nhằm khai thác khoáng sản hiệu quả?

BÀI 31: KINH TẾ CHÂU PHI-tiếp theo (Tự học theo hướng dẫn)

3. Dịch vụ

a) Giao thông vận tải

- Hệ thống đường sắt và các hải cảng chủ yếu phục vụ cho hoạt động xuất khẩu.

- Kênh đào Xuy-ê mang lại nguồn thu nhập lớn.

b) Hoạt động ngoại thương

- Xuất khẩu nông sản nhiệt đới và khoáng sản thô.

- Nhập khẩu máy móc thiết bị, hàng tiêu dùng, lương thực.

- 90% thu nhập ngoại tệ nhờ vào xuất khẩu nông sản và khoáng sản.

c) Du lịch

Đem lại ngoại tệ lớn cho nhiều nước ở Châu Phi.

4. Đô thị hóa

a. Tình hình đô thị hóa

- Tốc độ đô thị hóa ở châu Phi khá nhanh.

- Mức độ đô thị hóa không tương xứng với trình độ phát triển kinh tế.

- b. Nguyên nhân
- Gia tăng dân số tự nhiên cao
- Di dân vào thành phố

c. Hậu quả

Gây khó khăn cho kinh tế - xã hội : thiếu nhà ở, thất nghiệp, tệ nạn xã hội ...

❖ **BÀI TẬP LUYỆN TẬP, CÙNG CỐ**

Câu: 1 Các nước châu Phi xuất khẩu chủ yếu:

- A. Khoáng sản và nguyên liệu chưa chế biến.
B. Khoáng sản và máy móc.
C. Máy móc, thiết bị và hàng tiêu dùng.
D. Nguyên liệu chưa qua chế biến và hàng tiêu dùng.

Câu: 2 Các nước châu Phi nhập khẩu chủ yếu:

- A. Khoáng sản và nguyên liệu chưa chế biến.
B. Khoáng sản và máy móc.
C. Máy móc, thiết bị và hàng tiêu dùng.
D. Nguyên liệu chưa qua chế biến và hàng tiêu dùng.

❖ **BÀI TẬP VẬN DỤNG**

Hãy đóng vai 1 hướng dẫn viên du lịch em hãy viết 1 đoạn văn (khoảng 7 câu) giới thiệu về Kim Tự Tháp Ai Cập.

Câu: 3 Tỷ lệ thị dân của các nước châu Phi:

- A. Không ngừng tăng lên.
B. Ngày càng giảm xuống.
C. Luôn ở mức ổn định.
D. Tăng lên nhưng không ổn định

Câu: 4 Tại sao ở châu Phi có bùng nổ dân số đô thị?

- A. Gia tăng dân số tự nhiên cao, di dân ồ ạt vào thành phố.
B. Di dân ồ ạt vào các thành phố lớn.
C. Kinh tế ở các đô thị phát triển mạnh.
D. Sự phát triển đa dạng của ngành dịch vụ ở đô thị.

SỬA NỘI DUNG BÀI TẬP TUẦN 13
(Các em dò lại và sửa bài tập)

Câu 1: Ở vùng núi khí hậu và thực vật thay đổi theo:

C. Độ cao và hướng của sườn núi

Câu 2: Các vùng núi thường là

C. Nơi cư trú của các dân tộc ít người.

Câu 3: Trên thế giới có các châu lục:

B. Châu Á, châu Âu, châu Phi, châu Mỹ, châu Đại Dương và châu Nam Cực.

Câu 4: Để phân loại các quốc gia trên thế giới và đánh giá sự phát triển kinh tế - xã hội của từng nước, từng khu vực thì không dựa vào tiêu chí:

D. Cơ cấu kinh tế của từng nước.

Câu 5: Châu Phi là châu lục có diện tích lớn thứ mấy trên thế giới: C.3

Câu 6: Lục địa châu Phi có độ cao trung bình: D . 750m

Câu 7: Quan sát lược đồ hình 26.1 sgk/83 cho biết Châu Phi tiếp giáp với các biển và đại dương nào? C. Đại Tây Dương, Ấn Độ Dương, Địa Trung Hải, Biển Đỏ.

Câu 8: Đặc điểm của đường bờ biển châu Phi là: A. Ít bị chia cắt, ít vịnh biển, đảo và bán đảo

Câu 9: Sông dài nhất châu Phi là: A. Nin.

Câu 10: Ý nào dưới đây đúng về địa hình châu Phi: C. Địa hình tương đối đơn giản, có thể là khối sơn nguyên lớn

Câu 11: Châu Phi nối liền với châu Á bởi eo đất: B. Xuy-ê

Câu 12: Châu Phi có nhiều tài nguyên khoáng sản chủ yếu là: D. Tất cả đều đúng

Câu 13: Đặc điểm khí hậu của châu Phi là: A. Nóng và khô bậc nhất thế giới.

Câu 14: Châu Phi có khí hậu nóng do: B. Đại bộ phận lãnh thổ nằm giữa hai đường chí tuyến.

Câu 15: Nguyên nhân khí hậu châu Phi khô, hình thành những hoang mạc lớn?

D. Tất cả các ý đều đúng

Câu 16: Môi trường xích đạo ở châu Phi có đặc điểm là:

C. Thảm thực vật rừng rậm xanh quanh năm.

Câu 17: Biên độ nhiệt ngày đêm lớn; thực, động vật nghèo nàn là đặc điểm của môi trường:

C. Hoang mạc.

Câu 18: Càng xa xích đạo lượng mưa càng giảm, rừng rậm nhường chỗ cho rừng thưa và xavan cây bụi là đặc điểm của môi trường: B. Nhiệt đới

Câu 19: Lượng mưa trung bình năm dưới 200mm phân bố ở: C. Hoang mạc Xa-ha-ra và hoang mạc Na-mip.

Câu 20: Dân cư châu Phi tập trung đông đúc ở: C. Đồng bằng duyên hải, ven các sông lớn.

Câu 21: Nguyên nhân các vùng rộng lớn như rừng rậm xích đạo, các hoang mạc không có người sinh sống do:

A. Điều kiện tự nhiên khắc nghiệt.

Câu 22: Dân số tăng nhanh và hạn hán gây hậu quả: D. Cả 3 đáp án đều đúng